

PROTOKOLL	PROTOKOLL NR
Biskopsmötet	3/2014
ORT	DATUM FÖR MÖTET
Uppsala	2014-04-08--09

NÄRVARANDE

Ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande 52 § - 66 §, 71 §
biskoparna Ragnar Persenius, Uppsala, ordf. 67 § - 70 §
Esbjörn Hagberg, Karlstad
Hans Stiglund, Luleå
Hans-Erik Nordin, Strängnäs
Antje Jackelén, Lund
Thomas Söderberg, Västerås
Tuulikki Koivunen Bylund, Härnösand
Eva Brunne, Stockholm
Jan-Olof Johansson, Växjö
Sven-Bernhard Fast, Visby
Martin Modéus, Linköping
Per Eckerdal, Göteborg, 56 § - 71 §
Åke Bonnier, Skara

INBJUDNA SOM SÄRSKILT FÖREDRAGANDE

VD Henriette Zeuchner, vice VD Kerstin Kyhlberg Engvall,
chefredaktör Svante Fregert, utgivningschef Jonas Eek och
projektledare Andreas Strömberg (58 §)
Generalsekreterare Helén Ottosson Lovén (59 § - 60 §)
Presschef Lotten Andersson (59 §)
Utvecklings- och planeringschef Erika Brundin (59 §)
Kyrkosekreterare Cristina Grenholm (59 §, 61 § - 62 §)
Rektor Anne-Louise Eriksson (60 §)
Professor Carl Reinhold Bråkenhielm (71 §)
Forskare Jonas Idestrom (71 §)

SEKRETERARE

Lena Bohman
Lars Åstrand

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2014-04-08--09	3/2014	2 (7)

§ 52

Ärkebiskopen öppnade sammanträdet och inledde med psalm 45 och bön.

Sammanträdet öppnas

§ 53

Följande tilläggsärenden anmäldes:

Föredragningslista

- a) **Biskopsmötet**
Extra sammanträde
- b) **Utbildningsfrågor**
Kyrkans grundkurs
- c) **Vigningstjänsten**
Samråd i enskilt ärende

§ 54

Biskopsmötet beslutade i mars om sin representation i den nya dispenskommitté som inrättas i anslutning till utbildningsinstitutet. Kyrkostyrelsens arbetsutskott har återkommit och menar att det ska vara en biskop som är ledamot i dispenskommittén.

Dispenskommittén
Biskopsmötets
representanter i
kommittén
(41 § 2014)

Biskopsmötet beslutade

att till biskopsmötets representant i dispenskommittén utse biskop Esbjörn Hagberg.

§ 55

Kyrkostyrelsen inrättar vid sitt nästa sammanträde ett internationellt råd.

Internationella rådet
Biskopsmötets
representanter

Biskopsmötet beslutade

att till biskopsmötets representanter utse biskop Eva Brunne som ledamot och biskop Åke Bonnier som ersättare i det internationella rådet.

§ 56

Läronämnden kommer inte att sammanträda i maj, vilket ingått i tidigare planering. Däremot behövs ett extra biskopsmöte för att behandla remissen på kyrkohandboken.

Biskopsmötet
Extra sammanträde

Biskopsmötet kallas därför till sammanträde den 27 maj kl. 10 – 12.

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2014-04-08--09	3/2014	3 (7)

Mötet genomförs som videokonferens. Biskoparna Ragnar Persenius, Hans-Erik Nordin, Thomas Söderberg, Eva Brunne och Åke Bonnier räknar med att tillsammans med ärkebiskopen delta i mötet från Kyrkans hus.

§ 57

Universitetskanslern inbjuder till en konferens med anledning av utvärderingen av utbildningarna i teologi, religionsvetenskap och mänskliga rättigheter. Till denna kommer samtliga utvärderade lärosäten att inbjudas.

Biskop Per Eckerdal kommer att medverka, som en av Svenska kyrkans representanter, och var angelägen att höra biskopsmötets synpunkter inför detta.

Utbildningsfrågor
Samtal om
avnämarfrågor
(138 §, 149 § 2013)

§ 58

VD Henriette Zeuchner, vice VD Kerstin Kyhlberg Engvall, chefredaktör Svante Fregert, utgivningschef Jonas Eek och projektledare Andreas Strömberg från Berling Media var inbjudna för information och samtal om aktuella frågor.

Berling Media
Aktuella frågor

Henriette Zeuchner gav en presentation av koncernen med dess tre bolag, Verbum, Gleerups och Gothia. Svenska kyrkan och organisationer som hör till henne är huvudägare. Svenska Missionskyrkan äger en tredjedel av koncernen. Fyra begrepp präglar arbetet för närvarande; att renodla verksamheterna, kostnadseffektivitet, kundnära produktutveckling samt riskspridning mellan koncernens bolag.

Verbum förlag erbjuder produkter inom tre användningsområden i kyrklig verksamhet, arbetsredskap, fortbildning och kommunikationsprodukter, samt särskild utgivning som är riktad till allmänheten.

Svante Fregert informerade om arbetet med Kyrkans tidning. För närvarande genomförs en kundundersökning, där man hoppas på hög svarsfrekvens för att kunna svara upp mot de förväntningar läsekretsen har. Två tredjedelar av tidningens intäkter är prenumerationerna. Också platsannonserna ger en stor del av inkomsterna.

Jonas Eek informerade om aktuell utgivning i Verbum förlag och ambitionen att än mer bidra till teologisk fördjupning i församlingar och stift. Han framförde också önskemålet att Svenska kyrkan ställer krav på förlaget och tar det i anspråk.

Andreas Strömberg informerade om projektet Verbum Online, som är ett arbetsredskap för individuell och kollegial planering av gudstjänster tillgängligt från hösten.

Biskoparna var överens om att Kyrkans tidning ska vara en oberoende tidning som kritiskt granskar alla nivåer inom Svenska kyrkan. Det är viktigt för kyrkans trovärdighet och inte minst med tanke på offentlighetsprincipen. Kompetens och professionalitet krävs för att det ska fungera väl. Eftersom

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2014-04-08--09	3/2014	4 (7)

många andra media tar informationen från Kyrkans tidning har det stor betydelse hur en fråga belyses där.

§ 59

Generalsekreterare Helén Ottosson Lovén och presschef Lotten Andersson informerade och samtal fördes om aktuella frågor.

- Tv-programmet Uppdrag granskning, som förbereder ett program där man efter fejkade och inspelade själavårdssamtal intervjuat präster i Svenska kyrkan om vad dessa själavårdssamtal innehållit. Biskoparna uttryckte sin bedrövelse över att redaktionen tar sig rätten att sätta sig över den djupt rotade ordning som gäller för prästens tystnadsplikt. Biskoparna konstaterade samtidigt att den enskilda konfidenten till skillnad från prästen har rätt att återge och kommentera ett själavårdssamtal. I den uppkomna situationen är det viktigt att hålla isär frågan om hur redaktionen agerat från den sakfråga som programmet behandlar. I alla församlingar ska det finnas en handlingsplan för vem man hänvisar till om man inte själv är beredd att leda en vigsel. Det är prästens ansvar att det slutna rummet är ett rum där man inte blir kränkt.

Kyrkostyrelsen
Generalsekreterarens
rapport

§ 60

Rektor Anne-Louise Eriksson var inbjuden för att informera och samtala med biskopsmötet inför starten av Svenska kyrkans utbildningsinstitut.

Institutet tar emot sina första studenter 1 september 2014. Ansökningstiden går ut 15 april och först därefter kan en uppskattning av hur många studenter som ska utbildas inom respektive program och på respektive ort göras.

För att undvika onödig osäkerhet behöver det finnas tydliga regler för hur antagningen ska ske. För sökande till prästprogrammet kommer det maximala antalet studenter att vara 36 i Uppsala och 27 i Lund. Biskoparna biföll förslaget att studenter antas i den ordning man inkommer med komplett ansökan. Stiften har genom sina rekryteringsansvariga en god bild av hur många som kan förväntas söka till kommande terminer inom ett år. Därigenom finns underlag för att eventuellt förvarna om att det kommer att bli kö till utbildningen.

I samtalet berördes också funktionen av biskopens intyg i samband med dispensansökan samt institutets namn.

Utbildningsfrågor
Svenska kyrkans
utbildningsinstitut

§ 61

Statens medicinsk-etiska råd (SMER) presenterade i februari 2013 rapporten *Assisterad befruktning – etiska aspekter*, vilken gav upphov till en debatt om surrogatmoderskap. SKR överlämnade en skrivelse till Justitiedepartementet inför en utredning som skulle tillsättas. Biskopsmötet konstaterade i mars 2013 att Svenska kyrkan bör göra ett eget fördjupat arbete i ämnet.

Etik
Seminarium om
assisterad befruktning

An

JA

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2014-04-08--09	3/2014	5 (7)

Som ett svar på detta har biskopsmötet erbjudits två seminarier tillsammans med representanter från kyrkostyrelsen, kyrkokansliet samt SKR. Ett mindre antal av biskoparna har haft möjlighet att delta i dessa. Föreläsningspresentation och minnesanteckningar från seminarierna utgjorde nu underlag för fortsatt samtal.

Den av Justitiedepartementet tillsatta utredningen kommer att lämna ett första delbetänkande i maj och senast den 24 juni 2015 ska förslag till lagreglering presenteras. Förslaget sänds på remiss bland andra till Svenska kyrkan.

Biskoparna uttryckte sin tacksamhet över seminarierna och dokumentationen av dessa. Frågorna är komplexa och det finns många perspektiv att ta med i ett remissvar.

I samtalet nämndes bland annat barnperspektiv, behov av en kritisk diskussion kring normer angående barnlöshet, människovärdesperspektiv och behov av teologisk bearbetning.

Biskoparna konstaterade att det är viktigt att fortsättningsvis bevaka att det finns utrymme för bearbetning av teologiska sakfrågor i biskopsmötets agenda.

§ 62

Teologiska kommittén har lämnat sina synpunkter på kyrkohandboksförslaget.

Teologiska kommittén
Aktuella frågor

Biskop Antje Jackelén kommer, när hon träder i tjänst som ärkebiskop, att lämna uppdraget som ledamot i Teologiska kommittén. Mandatperioden sträcker sig året ut. Eftersom kyrkostyrelsen för närvarande ser över kommitténs framtid kan den platsen i kommittén vara vakant tills vidare.

§ 63

Programmet och förberedelsematerial inför biskopsmötets resa till Genève och Bossey 5-9 maj presenterades. Programmet innehåller besök på Ekumeniska centret, samtal med ledarna för KV, ACT Alliance och LVF samt ett och ett halvt dygns egen retreat.

Biskopsmötet
Biskopsmötets resa våren 2014
(74 § 2013)

§ 64

Biskoparna samtalade om hur de nya större församlingarna och pastoraten påverkar prästernas pastorala ansvar och ledaruppdrag.

Prästtjänsten
Prästen som ledare i större församlingar

§ 65

Frågor har på förekommen anledning ställts kring hur präst- och diakonuppdragen förhåller sig till varandra och om den som är vigd både till

Vigningstjänsten
Diakon som blir präst

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2014-04-08--09	3/2014	6 (7)

präst och diakon kan välja i vilket uppdrag han eller hon ska tjänstgöra.

och vice versa

I biskopsbrevet *Kallad till diakon och präst i Svenska kyrkan* finns ett avsnitt med rubriken *Byte av uppdrag inom vinningstjänsten*, där det tydliggörs att innan ett byte kan ske behövs en ny antagningsprocess. Det är också viktigt med tydlighet och att en person endast tjänstgör i ett uppdrag, bland annat med tanke på tystnadsplikten.

Biskoparna konstaterade att kyrkans vinning handlar om att gå in i en livslång tjänst. Frågor kan ställas kring vilket uppdrag i vinningstjänsten en person står i som är vigd både till präst och diakon. Det rimliga utifrån antagningsprocess och kallelse samt kravet på tydlighet mot omgivningen är att ett byte av uppdrag skett och att uppdraget i den senaste vinningen är det som utövas.

Biskoparna var överens om att det bör regleras i kyrkoordningen hur beslut fattas om vilket uppdrag som ska utövas.

§ 66

Ärkebiskopen informerade om möten han haft den senaste tiden.

Information

Ärkebiskopens möten

Fem av de sju riksdagspartierna inbjuds under våren vid olika tillfällen till samtal med varierande teman, där den kyrkoantikvariska ersättningen också alltid tagits upp. Ärkebiskopen anmäler då också att biskopsbrevet om klimat kommer inom kort.

Dessutom möter han tillsammans med Bo Forsberg från Diakonia flera partiledare och representanter för partiledningarna för att diskutera klimatfrågan specifikt.

SKR:s kyrkoledarresa till Jerusalem blev mycket värdefull, såväl för den egna gemenskapen som genom de möten och erfarenheter resan gav.

§ 67

Biskoparna samrådde om behovet av att ordna Kyrkans grundkurs i stiftets regi och i vilken mån det är möjligt att sända studenter till sådan utbildning i ett annat stift.

Utbildningsfrågor

Kyrkans grundkurs

§ 68

Biskop Tuulikki Koivunen Bylund samrådde med de övriga biskoparna i ett enskilt ärende.

Vinningstjänsten

Samråd i enskilt ärende

§ 69

- Budskapsplattform kring Ett biskopsbrev om klimatet
- Kommunikationsplan kring Ett biskopsbrev om klimatet
- Biskopsmötets kommande sammanträden

Meddelanden

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2014-04-08--09	3/2014	7 (7)

d) Välkommen till Ledarforum 2-3 juni 2014

e) Ärkebiskopens fastebok 2014

§ 70

Biskop Ragnar Persenius avslutade biskopsmötets ordinarie överläggningar. **Avslutning**

§ 71

Den 9 april ledde biskop Ragnar Persenius och ärkebiskopen biskopsmötets och kyrkostyrelsens gemensamma överläggningar.

Kyrkostyrelsen
Gemensamma
överläggningar

Två huvudsakliga temata behandlades under dessa:

Skapelse och försoning, under ledning av professor Carl Reinhold Bråkenhielm

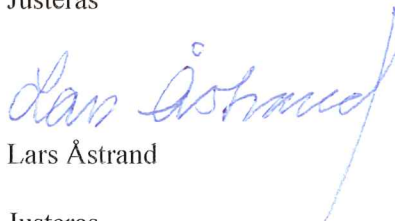
Svenska kyrkan i glesbygder – observationer och utmaningar under ledning av TD Jonas Ideström, forskare vid Sekretariatet för teologi och ekumenik.

Vid protokollet

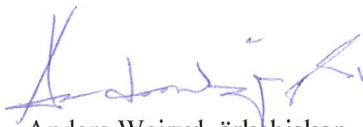
Lena Bohman

Justeras

Lars Åstrand

Justeras

Anders Wejryd, ärkebiskop,
52 § - 66 §, 71 §

Justeras

biskop Ragnar Persenius,
ordförande 67 § - 70 §